

Eiropas Parlamenta priekšsēdētājas Robertas Metsolas piezīmes Eiropadomes ārkārtas sanāsmē 2022. gada 30.–31. maijā Briselē

Godātie kolēģi!

Līdz šim jau esam sasnieguši nepieredzēti daudz. Mēs esam ieturējuši vienotu nostāju, un mūsu reakcija ir bijusi vienota, kas ir pārsteidzis pat visciniskākos skeptiķus.

Pagaidām sabiedriskā doma mums ir bijusi labvēlīga. Mūsu pilsoņi ir atvēruši savas durvis un sirdis sešiem miljoniem ukraiņu. Viņi lielā mērā ir piekrituši atziņai, ka karam ir sava cena, un ir pieprasījuši stingru reakciju.

Tomēr esmu nobažījies par to, kas notiks, kad šī nostāja neizbēgami mainīsies. Kas notiks, kad šis karš piedzīvos tā saucamo "CNN efektu", kas kopā ar Krievijas dezinformāciju un maldinošo informāciju mūs pakļaus arvien lielākam spiedienam, vai kad cenas pēc piedzīvotā kāpuma nesamazināsies.

Mums ir jāpaliek nelokāmiem un jāsāk plānot ilgtermiņa iesaiste reģionā papildus tūlītējai ārkārtas palīdzībai, ko sniedzam Ukrainai. Eiropai ir jāuzņemas vadoša loma un tā ir arī jā saglabā.

Jums ir labi zināma Parlamenta nostāja attiecībā uz Ukrainas pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā. Kandidātvalsts statuss dos Ukrainai cerību. Tas pavērs iespēju Ukrainai piedalīties dažādās programmās un dos vietu un laiku reformu īstenošanai. Tas nav momentāns risinājums, un mums nevajadzētu radīt iespaidu, ka tas tāds būtu. Kandidātvalsts statuss — reāla perspektīva — spēj pārveidot valstis, un tas jau ir apliecinājies daudzās valstīs, kuru pārstāvji šobrīd ir kopā ar mums. Mēs to esam redzējuši arī Albānijas un Ziemeļmaķedonijas gadījumā, un, starp citu, mums šīm divām valstīm vēl ir jāsniedz reāla atbilde.

Ukrainai tagad ir vajadzīga cerība un perspektīva, vai arī Kijiva mūsu rīcības dēļ būs spiesta meklēt partnerus citur.

Šis ir brīdis, kad ES ir jāklūst par patiesu globālu demokrātijas atbalsta spēku, kurš nes liberālās demokrātijas karogu pasaulē, kas kļūst arvien sarežģītāka un bīstamāka.

Neviens neapgalvo, ka tas būs viegli vai vienkārši, bet tas ir tā vērts.

Attiecīgā uz sankcijām Komisija ir bijusi ļoti apņēmīga, pie tam pamatoti, un mums ir jāiet vēl tālāk. Es patiesi ceru, ka šodien tiks panākta vienošanās, jo pretējo mēs gluži vienkārši nevaram atļauties. Mūsu mērķim joprojām vajadzētu būt neatkarībai no Krievijas energoresursiem. Mums nevajadzētu minstināties, bet vienlaikus jāatceras, ka mūsu elastībai ir jābūt robežām, kuras nedrīkstam pārkāpt, lai nezaudētu iedzīvotāju uzticēšanos un neradītu Krievijai priekšstatu par savu vājumu, jo, kā mums labi zināms, Krievijai nav absolūti nekādas iejūtības pret vājumu.

Draugi! Atcerēsimies arī to, ka Lukašenko un Putins ir kā cimds ar roku. Sankcijām pret Krieviju jāiet līdzās sankcijām pret Baltkrieviju. No šīs nostājas mums nebūtu jāatkāpjas. Cilvēki, kuri ir atdevuši visu, lai cīnītos par demokrātisku Baltkrieviju, un kuri meklē pie mums atbalstu, atkal vērs savus skatus uz mums.

Krievijas iebrukuma radītie globālo pārtikas piegādes ķēžu darbības traucējumi ir ārkārtīgi satraucoši. To sekas sniedzas ārpus Eiropas robežām. Nav nemaz tik nereāli, ka pasaule varētu saskarties ar reālu

badu. Ja Ukraina nevarēs apstrādāt savus laukus, ir sagaidāms globāls pārtikas trūkums, kas varētu ilgt vairākus gadus.

Krievija to zina un izmanto, lai šantažētu pasauli, vienlaikus piepildot savas graudu tvertnes ar Ukrainā salaupīto labību. Mums ir steidzami jārod iespējas Ukrainas labību piegādāt uz turieni, kur tā visvairāk nepieciešama. Mums jāveido vairāk “solidaritātes joslu”, kā norādījusi Eiropas Komisija, un jāmeklē citas labības piegādes iespējas.

Karš Ukrainā ir paātrinājis neizbēgamo. Mums ir jāspēj nodrošināt mūsu enerģētisko neatkarību. Paziņojums “RePowerEU” ir svarīgs un palīdzēs strauji samazināt Savienības atkarību no Krievijas gāzes, naftas un akmeņogļu importa, kas paātrinās zaļo pārkārtošanos.

Svarīgākais aspekts šajā kontekstā, manuprāt, ir enerģētiskās autonomijas virsmērķis.

Mūsu zaļā kursa mērķu sasniegšana ir vislabākais veids, kā atbrīvoties no neveselīgas atkarības no neuzticamiem partneriem.

Attiecībā uz gāzes un elektroenerģijas tirgiem mums būtu strauji jārikojas abās jomās, izvirzot kopīgu mērķi, proti, aizsargāt Eiropas māsaimniecības no lielām cenu svārstībām. Mums būtu jāstrādā pie kopīgu mehānismu un gāzes iepirkuma platformu izveides, un jāoptimizē mūsu elektroenerģijas tirgus, lai novērstu cenu svārstības nākotnē. Straujā sarunu pabeigšana par gāzes uzglabāšanas prasību liecina, ka spējam izdarīt daudz, bet ir jādara vēl vairāk.

Ieguldījumi enerģētikā un zaļajā pārkārtošanā būtu jāuzskata par drošības jautājumu tikpat lielā mērā kā par vides jautājumu. Tieši tāpēc tiesību aktu kopums “Gatavi mērķrādītājam 55 %” ir tik fundamentāli svarīgs.

Mūsu drošība un aizsardzība strauji kļūst par eksistenciālu jautājumu. Mums ir jābūt gataviem aizstāvēties, un to mēs varam tikai kopīgiem spēkiem. Tas nozīmē, ka ir jāstrādā pie sadarbības, savstarpējas izmantojamības un efektīvākas resursu apvienošanas.

Mums ir jāreaģē, un mēs varam reaģēt arī tā, lai papildinātu NATO centienus, nevis konkurētu ar tiem.

Tas ietekmēs budžetu. Būs jāpalielina aizsardzībai atvēlētie budžeta līdzekļi, un mums būs jālūko, kā labāk novirzīt kopīgos līdzekļus aizsardzības spēju uzlabošanai.

Noslēgumā gribētu bilst vārdu par ekonomisko elastību. Iespēja mūsu fiskālajiem noteikumiem piemērot vispārējo izņēmuma klauzulu līdz 2023. gadam mums īstermiņā būs ļoti noderīga, ņemot vērā vajadzību novērst Covid-19 krīzes sekas, karadarbību pie mūsu robežām un pašlaik notiekošo enerģētikas pārkārtošanu. Vienlaikus nevajadzētu pieļaut to, ka pārmērīgi parādi ierobežo nākamo paaudžu potenciālu. Šī nepieciešamība panākt līdzsvaru un šis pienākums pret nākamajām paaudzēm mums ir jāuztver nopietni.

Eiropai ir vajadzīga mūsu iniciatīva. Mūsu reakcija turpmākajos mēnešos noteiks mūsu kopīgo nākotni. Eiropas Parlaments ir gatavs šajā procesā konstruktīvi pildīt savu lomu.

Paldies!